

Elsystem på motorredskap

Faktablad 23

Varje månad brinner cirka 40 lantbrukstraktorer i Sverige. Var tredje brand inträffar när traktorn står stilla. Mer än hälften av alla traktorbränder beror på fel och brister i elsystemet

Brandfarliga delar

De brandfarligaste delarna på motorredskap är ledningar: mellan olika batterier och mellan generator och batteri. Med motorredskap menar vi traktorer, skördetröskor, lastmaskiner, gaffeltruckar, snöskotrar, terrängskotrar, åkgräsklippare och andra självgående maskiner.

Du kan skydda dig mot i stort sett alla elbränder på dina motorredskap genom att följa våra föreskrifter i försäkringsvillkoren. För vissa entreprenad- och skogsmaskiner som används i jordbruket finns krav på en årlig brandskydds kontroll i Svenska Brandskyddsföreningens regler – SBF 127, se faktablad 25 eller hör med oss om du är osäker.

Är elsystemet inte godkänt riskerar du att få minskad ersättning vid en skada.

Elektriska ledningar ska skyddas

Samtliga ledningar ska vara säkrade och i bra skick. All elutrustning som kopplas in före huvudströmbrytaren ska säkras var för sig. Naturligtvis med minsta möjliga säkring. Ledningar ska skyddas mot mekanisk åverkan och höga temperaturer. Särskilt viktigt är att se till så de inte ligger mot vassa kanter, går för nära heta avgassystem eller ligger direkt mot bränslerör eller hydraulslangar. Elledningarna får inte heller ligga lösa utan ska fästas på lämpligt sätt så ledningarna inte skadas. Alla klamrar ska vara av isolerande typ.

Följande elledningar ska i hela sin längd skyddas av oljebeständiga och godkända skyddsslangar (SEA J 517):

- mellan generator, batteri, huvudströmbrytare och startmotor
- mellan olika batterier.

Det är viktigt var du placerar huvudströmbrytaren

Alla motorredskap ska vara utrustade med rätt dimensionerad huvudströmbrytare. Traktorer som nylevererats mellan 2003-01-01 och 2004-08-31 ska vara utrustade med elmanövrerad huvudström-

brytare. Traktorer som är nyregistrerade från och med 2004-09-01 ska ha en från hytten elmanövrerad huvudströmbrytare, enligt Svenska Brandskyddsföreningen, SBF127.

Vi rekommenderar även att äldre och andra typer av motorredskap förses med elmanövrerade huvudströmbrytare. Elmanövrerad huvudströmbrytare bör manövreras med startnyckeln.

Handmanövrerad huvudströmbrytare ska placeras lättåtkomligt, på lämpligt ställe i eller utanför hytten så att så ledningarna blir så korta som möjligt. Brytare som placeras utanför hytten bör i möjligaste mån skyddas mot smuts och väta. Maskiner med datorer eller annan elektronik bör ha brytaren monterad på pluspolen. Om huvudströmbrytaren är monterad på pluspolen ska brytaren ha polskydd.

Skydda batteriet

Batterier ska vara ordentligt fastsatta på maskinerna och skyddade mot mekanisk åverkan och kortslutning. Batterier ska alltid vara försedda med polskydd och/eller skyddsmatta.

Gör regelbundna kontroller av elsystemet

Ta för vana att med jämna mellanrum se över elsystemet. Kontrollera bland annat att

- elsystemet genomgående är helt och rent
- ledningar inte ligger mot vassa kanter
- polskydden är hela och inte söndertorkade
- ledningar inte ligger löst och är dåligt klamrade
- ledningar inte ligger för nära avgassystem eller rörliga delar som nöter på ledningarna. Kan du inte själv kontrollera att elsystemet är godkänt, kan du låta din verkstad göra det. Märkesverkstäderna kan SBF 127-reglerna som exakt anger vad som gäller för huvudströmbrytare och elsystemet i övrigt.

Kan du inte själv kontrollera att elsystemet är godkänt, kan du låta din verkstad göra det. Märkesverkstäderna kan SBF 127-reglerna som exakt anger vad som gäller för huvudströmbrytare och elsystemet i övrigt.

Har du frågor?

Kontakta oss om du vill veta mer om elsystem på motorredskap. Vi lämnar gärna råd om skadeförebyggande åtgärder som kan förbättra säkerheten för människor, djur och egendom i din verksamhet. Mer information hittar du på vår webbplats.

Fakta

Huvudströmmen ska brytas när fordonet lämnas utan tillsyn samt vid reparation och rengöring.

Manövrerad huvudströmbrytare med polskydd. Traktor som nylevereras efter 2002 ska vara försedd med elmanövrerad huvudströmbrytare, se faktablad 24.

Batteri med polskydd.

Traktor som nyregistrerats efter 1 januari 1996 ska ha brandsläckare lägst klass 27A 183B C minst 4 kg.

Startmotor med polskydd.

Elledningar med skyddslingar och godkända klamrar.

Kontakta Länsförsäkringar eller din försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar Bergslagen 021-19 01 00 | Länsförsäkringar Blekinge 0454-30 23 00 | Dalarnas Försäkringsbolag 023-930 00 | Länsförsäkringar Gotland 0498-28 18 50
Länsförsäkringar Gävleborg 026-14 75 00 | Länsförsäkringar Gäinge-Kristianstad 044-19 62 00 | Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän 031-63 80 00 | Länsförsäkringar Halland
035-15 10 00 | Länsförsäkringar Jämtland 063-19 33 00 | Länsförsäkringar Jönköping 036-19 90 00 | Länsförsäkringar Kalmar län 020-66 11 00 | Länsförsäkring Kronoberg
0470-72 00 00 | LF Norrbotten 0920-24 25 00 | Länsförsäkringar Skaraborg 0500-77 70 00 | Länsförsäkringar Skåne 042-633 80 00 | Länsförsäkringar Stockholm 08-562 830 00
Länsförsäkringar Södermanland 0155-48 40 00 | Länsförsäkringar Uppsala 018-68 55 00 | Länsförsäkringar Värmland 054-775 15 00 | Länsförsäkringar Västerbotten 090-10 90 00
Länsförsäkringar Västernorrland 0611-36 53 00 | Länsförsäkringar Älvsborg 0521-27 30 00 | Länsförsäkringar Östgöta 013-29 00 00